Ч. 201 (13.746). Львів, середа 1. серпня 1934. Opłata pocztowa opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Війна неминуча.

Італійські війська увійшли до Австрії.

ПАРИЖ, 30. 7. ПАТ. Агенція Аваса повідомляє з Риму, що три італійські дивізії заняли просмики Бренер і Тарві на австрійськім кордоні. Операційною базою тих дивізій є Больцано та Удіне.

Вістка про воєнну акцію 40-тисячної італійської армії викликала в політичних колах величезне враження. Годі передбачити наслідки, які потягне за собою воєнна акція Італії. Одно певне, що нинішня міжнародня ситуація не менше грізна, ніж у 1914 р.

Перед новим державним переворотом в Австрії?

ВІДЕНЬ, 30. 7. ПАТ. Вчора вечором кружляли у Відні поголоски, про нові пляни націонал-соціялістів перевести черговий державний переворот в Австрії. Тому влада змінила військові стежі на вулицях Відня, а довкола палати канцлера наказала поробити засіки.

САМОГУБСТВО В БУДИНКУ ПОЛІЦІЇ

ВІДЕНЬ, 30. 7. ПАТ. У будинку поліції на Шотенрінгу один поліцай кинувся з другого поверху і тяжко зранився. Кружляють поголоски, що до самогубства довели його останні події в Австрії.

ВІЙСЬКОВИЙ НАГЛИЙ СУД НАД ЗМОВНИКАМИ.

Відень, 30. 7. ПАТ. Військовий наглий суд над змовниками і вбивниками Дольфуса відбудеться нині пополудні.

НОВИЙ АВСТРІЙСЬКИЙ УРЯД.

ВІДЕНЬ, 30. 7. ПАТ. В год. 2-ій вночі оголошено офіційний комунікат, що президент Міклас призначив міністра освіти Шушнїґа канцлером і затвердив такий склад нового уряду. Канцлер Шушніґ, крім міністерства освіти, обіймає ще міністерства краєвої оборони та справедливости. Віцеканцлер кн. Штаремберг обняв ресорт публичної безпеки. Мін. Фей, крім дотеперішніх функцій буде ще генеральним комісарем внутрішніх справ; міністром закордонних справ буде Берґер, міністром фінансів д-р Буреш, міністром торговлі д-р Штокинґер, а міністром суспільної опіки Нойштедтер-Штірмер. Міністерство хліборобства ще не обсаджене. Канцлер призначив своїм заступником для справ краєвої оборони дотеперішнього державного секретаря ген. Вільгельма Ценера. Заступником у міністерстві освіти призначив д-ра Пернтера, а заступником у міністерстві справедливости дотеперішнього державного секретаря Карвінського. Віцеканцлер дістане ще спеціяльного державного секретаря для справ прилюдної безпеки, якого призначать пізніше. При міністерстві суспільної опіки з робітничих кол призначать державного секретаря для соціяльно-політичних справ. Віцеканцлер кн. Штаремберг є крім того провідником комітету міністрів для надзвичайних поліційних справ. Його заступником є мін. Фей. Мін. Берґер буде теж покищо кермувати міністерством справедливости. Державний секретар Карвінський кермує тепер ще правами публичної безпеки. Державний секретар Таушіц веде покищо аґенди секретаря закордонних справ.

ҐЕНЕРАЛЬНИЙ ІНСПЕКТОР ПОЛІЦІЇ.

ВІДЕНЬ, 30. 7. ПАТ. Уряд призначив заступника президента поліції М. Скубля генеральним інспектором поліції в цілій Австрії.

1500 ПОВСТАНЦІВ ВТІКЛО ДО ЮГОСЛАВІЇ.

Авас повідомляє з Білгороду, що за три дні перейшло кордон Югославії 1500 австрійських повстанців, яких інтернували в концентраційних таборах. Дотепер втікло до Югославії 1500 повстанців та відобрали від них 200 крісів, два скоростріли і кількасот револьверів. Кружляють поголоски, що втікачами займеться Ліга Націй.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРОТИ ІТАЛІЇ.

БЕРЛІН, 30. 7. ПАТ. Німецька преса подає найдрібніші вістки про концентрацію італійських військ на кордоні Австрії. „Берзен Цтг.“ у статті п. н. „Італія побрязкує шаблею“ стверджує, що пересунення італійського війська затривожило німецьку опінію. Поголоски про війну обчислені на витворення відповідного враження за кордоном. Німеччина не лякається цього театрального блефу. Скупчення війська вказують, що Італія або вмішається до австрійських подій, або схоче всадовитися над Дунаєм. Одначе тоді повстала би в Европі ситуація, до якої збройні сили Італії не доросли. „Фелькішер Беобахтер“ пише, що пересунення італійського війська має на меті оборону італійських інтересів в Австрії. Тому Німеччина приглядається з іншими державами до акції Італії та обмежується до ролі обсерватора. „Дер Таг“ питає, що сталось би, коли би Німеччина вживала подібних засобів і приклала Відневі револьвер до грудей. „Монтагспост“ пише так про міжнароднє положення: 1) віденський злочин є наслідком акції австрійських націонал-соціялістів; 2) німецький уряд виразно відмежувався від змовників, бо події у Відні є внутрішньою справою Австрії; 3) німецький уряд враз з Італією, Францією та В. Британією осудив злочин; 4) пересунення італійських військ каже здогадуватися, що Мусоліні відчує політичну ситуацію та не переочить всіх наслідків, які наступили би. Події в Австрії не є міжнародніми. Діло тільки в тому, щоби їх штучно не викликати.

Британська фльота їде до Югославії.

З Білгороду повідомляють, що 70 великих кораблів британської фльоти на Середземнім Морі відвідає порти Югославії. Ескадрою проводитиме адмірал Фішер. Тому вже тепер у югославських портах інтензивно підготовляються до гостини 30 тисяч британських моряків.

Притягаймо молодь

до співпраці!

Змагання молодих, щоби собі здобути голос та перевагу для своїх думок у житті громадянства, це поява звичайна у всіх народів. На цьому тлі бачили ми у нас і деякі пайдократичні виск[о]ки перед війною, але вони траплялися і в поляків, чехів, німців і інших народів. Та треба признати, що тоді старші протиділали тим молодечим спробам і не марнували молоді через якенебудь підбадьорування пайдократичних нахилів.

Зачнім від почнинів нашого відродження. Для просвіти народу не робилось в тих часах майже нічого, бо „Матиця“, яку патріоти з 1848 р. були основували, не бралася за переважну народньо-освітню роботу, а зійшла була на манівці, покинувши народню, рідну мову. Кілька літ вела „Молода Русь“ завзяту боротьбу проти зведення „Матиці“ на блудну дорогу, — але верховоди її обставали при свому і не допускали молодих в члени цього товариства. Наслідком цього зродилась думка між молоддю: основувати нове товариство для просвіти народу; її підняли старші народовці та за почином студентської молоді основували в році 1868 товариство „Просвіту“. З тих молодих студентів вийшли народні діячі просвітянські і добрі громадяни, що разом зі своїми батьками поклали основи національної свідомости в народніх масах.

В роках сімдесятих мин. століття під впливом Михайла Драгоманова перебула наша молодь деяку еволюцію думок та почала звертати увагу більше на справи суспільні й економічні, але в табор соціялістичний вона не перейшла, бо соціялістичних тез не була всилі тоді примінити до життя рідного народу, а свій нарід любила і його покидати не хотіла і не могла. Тодішні алярми, що наша молодь перейде до табору інтернаціонального соціялізму і ми її затратимо, — не здійснилися, бо старші не занедбували молоді і вживали її до роботи між народом, а те життя і співпраця зі старшими переконали нашу молодь, що сама доктрина соціялізму не зовела нашого народу ані до

культурного поступу ані економічного добробуту.

Співпраця і порозуміння старших з молодими довели до того, що в девятьдесятих роках мин. століття перемінено „Просвіту“ на товариство просвітньо-економічне з читальнями „Просвіти“, а народня політична партія перетворилась у партію національно-демократичну, в якій примістилися не тільки давні народовці, але також Іван Франко, Володимир Охримович, Евген Левицький і Михайло Грушевський та наша поступова молодь. Таким чином, ужи善вання молоді до політичної акції, а навіть визначування постійних місць у партійних установах представникам молоді не було її марнуванням, але навпаки давало молодим потрібне громадянське вишколення, як також причинювалось до виміни думок і стосування їх до наших організацій національних.

Правда, бували у нас випадки марнування молоді, але це мало інші причини, — як занедбування науки, недостача засобів або самочинні нерозважні виступи, та цьому годі було нераз запобігти. І так буде все, що по дорозі життя одні вийдуть на битий шлях, а частина піде на манівці і затратиться.

У всякому разі — доцільніше є: завчасу втягати молодь до поважнішої праці зі старшими, ніж лишати її на вулиці, щоби вона кидала камінням і розвалювала те, що зообили старші.

А таких пайдократичних баталій було у нас і раньше немало, — як нпр. з приводу справи університетської, або через нашу політику супроти русофільської партії, уряду і поляків; або з нагоди формації УСС аж до часу конституанти Української Національної Ради у Львові в жовтні 1918 р. Та всі ті справи полагоджувано приєднуванням молоді до творчої і доцільної праці для добра нації.

Колиж у повоєнному часі дійшли ми — на жаль — до такого розєднання на всіх ділянках, що частина нашої молоді відірвалася у підпілля і звідтам оперує терором і револьверами на всі сторони, то нема іншого виходу з цього хоробливого положення, як всім нам: старшим і молодшим, що є одної думки про конечну потребу творчої громадянської праці, рятувати ту молодь втяганням її поміж нас до здорової і доцільної громадської праці.

І не можна так ставити справи, що — мовляв — ті хоробливі прояви наростали дуже довго і тому лічення їх не може піти скоро, — що треба нам скликувати анкети і конгреси, щоби зрозуміти „динамічну силу“ всякої теорії та заразки тої тяжкої недуги нашого громадянства і т. і. Крайня пора вже отрястися із занедбання, чи суспільности чи її проводу, та ставати зараз до діла громадно і всеціло, бо чейже наше українське громадянство має ще в собі стільки здорової моральної сили і зрозуміння основ життя нації, щоби подати руку своїй молоді, щоби вона вийшла з руїни організованого життя, **до громадянських чеснот та ідейних змагань засобами праці і справдішньої моральної посвяти.** В наших руках мусить бути наша молодь! Хай промовить до неї голос рідної землі.

Черче. 28. VII. 1934.

Д-р Кость Левицький.

З української преси.

Одностайний осуд виступів ОУН.

В останніх днях ми зреферували дві передові статті з „Нового Часу“ („Не туди дорога“ й „Жахливий атентат“), з яких видніє виразне і рішуче негативне становище того часопису до діяльности ОУН. Нині звертаємо увагу на два голоси двох інших українських часописів, що репрезентують протилежні політичні табори, які проте супроти нинішнього нашого підпілля займають однакове становище: це орган УСРП та орган УНО (б. УКНП). Коли ще пригадаємо відоме таке саме становище органу УКС-у — дістанемо образ одностайного українського національного громадянського фронту що звертається проти терористичної діяльности ОУН, яка вводить до національного організму страшне спустошення.

„ЧОМУ КОМАНДА ОУН МОВЧИТЬ?“

Під таким наголовком **„Громадський Голос“** з 28. ц. м. містить статтю, в якій підкреслює цікавий момент: мовчанку проводу ОУН в той час, коли над цілим організованим українським життям повисла знову безпосередня небезпека ліквідації — за вчинки ОУН. Пригадує заяву мін. Міхаловського, після якої прийшли погрози польських комбатантів, голови львівського ББ Домашевіча і всієї шовіністичної польської преси, що витворили знову нестерпну атмосферу непевности.

Чомуж у такій ситуації мовчить команда ОУН? Чому не хоче взяти на себе і тільки на себе відповідальности за вчинок — оскільки його виконала, або заперечити, коли вона його не виконала?

Коли не буде відповіді на цей запит, тоді очевидно остається тільки одно сказати: що команда ОУН свідомо веде справу так, щоби провокувати удари на всі українські, суспільні організації.

Правда, ми вже читали такі думки про ціль діяльности ОУН у нелегальних виданнях краевої організації ОУН, одначе приймали це за пусті нісенітниці недоварених і горячих голов. Громадянству треба знати з уст проводу ОУН чи він бере відповідальність за свої вчинки і за наслідки виступів своїх підвладних чи ні?

У дальших виводах автор висловлює подібні думки, які в „Ділі“ розвинув був уже один громадянин у статті про „Анонімовий терор“ та приходить до висновку, що ані Польщі вбивство кількох людей не застрашить ані нікого не розаґітує вбивство, виконане невідомо ким і для якої цілі“, кінчає автор покликом, що не слід мовчки приглядатись подіям у краю, а капіталізувати їх голосно — за океаном.

„ТЕРОР І ПАЙДОКРАТІЯ“.

„Нова Зоря“ винуе в дечому за нинішню розтіч молоді — передвоєнне громадянство і його становище до молоді. Частинну відповідь на ті погляди автора дає д-р Кость Левицький у статті, яку друкуємо нині на передовому місці. Всеж, ті уваги цікаві і можуть дати товчок до дискусії, в яких межах і на якій площині можлива та конечно потрібна співпраця старшого і молодого покоління...

Ріжні знаки вказують на те, що наближаємося до останньої консеквенції фільософії Донцова, то значить до руїни організованого життя нашої суспільности. Довгі літа ширилася та „фільософія“ роскоші ножа і крови, ширилася без найменшого спротиву систематичного і взагалі без ніяких замітних перешкод — аж поки не захопила нашої молоді

...Нема сумніву, що терор повстає тільки серед ненормальних обставин. І нема сумніву, що терор ніколи не доводить до добра нікого, хто його вживає

Терор з природи річи звязаний з молодю, коли він іде здолу, і незвязаний з нею, коли іде згори. Коли терор опиниться в руках молоді, тоді вона має претенсію до проводу в суспільности — і навпаки: коли з якихнебудь причин яканебудь суспільність допустить молодь хочби тільки до участи в проводі, то така ненормальна поява все кінчиться терором, головно на тій самій суспільності...

Терор, який бачимо, розвинувся у нас з пайдократії, то значить з ненормальної переваги, яку в нашій суспільності осягнули молоді люди звичайно без означеного фаху, дуже часто люди змарновані. Початки того були видні на довго перед війною, причім

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 1. СЕРПНЯ 1934.

СОФІЯ ЯБЛОНСЬКА.

ЛИСТ З КИТАЮ.

ЖАХЛИВЕ ВИДОВИЩЕ.

Прохаю дуже вражливих читачів не читати цього фейлетону. Пишу його з відразою, ще й з острахом, що може хтось мені буде докоряти нахилом до садизму. Але таку оцену можна би бачити тільки раз у житті

Одного сонішного ранку, переходячи вулицею я зупинилася, незмірно здивована, перед юрбою китайців, що стояла півколесом перед засудженим на передсмертні муки піратом. Він висів у деревляних рямах, що розтягали вділ і вгору його тіло. Зразу я не хотіла вірити. Цеж ті самі, давні рами китайських тортур, мовляв, заборонені в Китаї. Китайська заборона! Це так як і з опієм

Я рішила, що провина засудженця видно належить до рідких випадків, бо від двох років я тут вперше побачила виставленого на муки пірата.

Ці рами пригадали мені чимало з оповідань старого китайця про почування мученої людини, так як він собі їх уясовував. „Фізичне терпіння — казав він, — коли воно рівномірно зростає доводить людину до свого роду екстази. Ця фізична скупченість, де розум не може більше володіти над тілом дає не тільки глядачам, але й самому мученикові своєрідну насолоду“.

Я глянула на засудженця. Його обличчя справді виражав якесь дивне піднесення поза межами терпіння. На його голім натягненім вкрай тілі виступила рясна сітка кровю налитих, грубих жил. Здавалося часом, що вони розірвуться зі стогоном, наче перетягнені струни. Пірат мовчав, мов би прислухувався до своїх почувань.

Іноді я мала враження, що він уже помер, хоч сильне пульсування живчиків на тілі ясно свідчило про життя орґанізму. Ні, без огляду на всі можливості зусилля моєї уяви, я не знайшла у цьому видовищі жадної „насолоди“, ні „захоплення“, ні „визволення“. Навпаки!

Я глянула на юрбу китайців. Заніміли, уважні, насторожені, вони хапали очима найменший порух мученого тіла, кожний стряс мязів.

Порівнюючи мою депресію до нервового піднятя китайців, я щераз побачила ріжницю між мною і ними. Я навіть не вспіла була їх зрозуміти. Ці два ріжні світи, яких ділять століття; ріжниця традиції, світоглядів, клімату, ріжна барва шкури — усе.

А навіть якби мені вдалося збагнути їх світ відчування, то це ще не значить, що я моглаб погодитися з ним. Прецінь я приїхала сюди з довірям, а навіть з ентузіязмом, приїхала пізнати, а може й заприязнитися з моїми безпосередніми предками — азіятами. Славяни мають у своїй крові напевно чимало азійської. Звідки така провалина між нашими поглядами, відчуваннями, способом життя? Чому з їх боку ворожнеча, а з мого недовірливість, обережність, часом навіть і бунт.

Старий китаєць пояснив мені це по свому, не скриваючи.

Він казав. „Передовсім ми ріжнимося віком, потім барвами, а врешті душею. Може з причини вашої молодости вам, білим, її брак, так само як досвіду й культури“!

Культура, як бачу, поняття зовсім нетривке. В очах китайців це ми дикуни, профани, а навіть люди без душі, без думки. До нашої цивілізації, наших винаходів, поступу, китайці ставляться як до пустих речей, без найменшої тривкости ні значіння. „Це не збагачує життя, тільки ускладнює його!“

Хто його знає чия правда?

Я знову підвела очі на засудженця. Він все ще не рухався.

Хоч це видовище було незвичайно цікавим доказом китайських тортур у 1933 році, — я зовсім не могла спрямувати свого апарату на смертно бліде обличча пірата

Його опокій, чи то резиґнація, мали, здавалося мені, стільки у собі гідности, що я хоч загартована до подібних оцен у Китаї, ніяк не могла відігнати напливу зворушення. Нараз у якійсь частині тіла бідолахи, тріснула кістка чи суглоб. Пірат відкинув голову з правого на ліве рамя, без одного стогону.

Мовчазна, скупчена юрба трохи ожила. Всі очі впялилися у розпяте у рямах тіло. Вона шукали нових вражінь.

З пересердя, обезсилена, я затиснула кулаки та збиралася вже відійти, коли до злочинця підійшли жовніри, щоб врешті відчепити його та повести на площу екзекуцій. Коли вони відчепили йому руки, засудженець, мов би відживши, він підвів голову і заревів сильним голосом, що усі його почули. Видно, що завішений у рямах він не міг добути зі себе ніодного звука.

— Спитайте їх, чому я сам маю вмерти тоді, коли вас було трьох. —

вже тоді не видно було належного протиділання тій ненормальній появі зі сторони старших. Навпаки, старші дорослі часто самі викликали марнування молоді, вживаючи її до політичної агітації масово і передчасно. Навіть наші найправіші партії перед війною не тільки вживали молоді до політичної агітації, але прямо офіціяльно давали постійні місця „представникам молоді" в найвищих партійних установах: обяв, якого не було серед ніякого культурного народу.

А якже могло дійти до того, що в нас не звертали уваги на такі очевидні річи? Відповідь: Зовсім таксамо як могло дійти до того, що нарід, котрий тому близько тисячу літ приняв християнство, не спромігся буквально ні на одну історію своєї Церкви в своїй мові, хоч бачить, що мають історію своєї Церкви навіть невеличкі і донедавна мало культурні племена. Та частина нашої суспільности, котра мала завдання працювати умом, систематично не сповняла того свого завдання й обовязку і тому ослаб її ум і її інтелектуальна та моральна сила... (Пригадуємо, що в нас нема взагалі історії української культури, — нема навіть добрих словників чужих мов! — Прим. Ред.)

—o—

Один тиждень на рідній землі.

II.

Станиславів. — Сповнені бажання. — Зїзд селянок. — Два образи. — Вражіння

(Докінчення.)

Здисциплінованість, свідомість свого обовязку і завдання, сила незломного духа пробивається у всіх працях Конгресу.

Станиславів! Скільки говорить всім нам ця назва. Скільки подій, яку сторінку історії написано у цьому місті! І ось жінки своїми поважними нарадами, своїм знанням і хистом, який вони виявили і у рефератах, і у дискусіях і у всіх своїх почанах і постановах записують на цій сторінці ще кілька славних рядків!

На того, хто мав нагоду бувати на ріжних і своїх і чужих та міжнародніх конгресах, станиславівський конгрес робить велике враження своїм порядком, розподілом часу, дисципліною і уважним відношенням до всього та великим зацікавленням делегаток до найменшої події, до найменшої дрібниці. Признаюся, що побувавши на багато ріжних конгресах, я трохи з хвилюванням очікувала нашого Конгресу. І ось усі найсміливіші мої сподіванки, всі найгорячіші мої таємні побажання — той Конгрес перейшов. Нераз у глибині ворушилося почуття радости і гордости, що ми моглиб перед усім світом показати цю нашу маніфестацію і жаль було, що одна лише представниця чужого жіноцтва була присутна на великому нашому святі.

Та найнезабутнішим ментом у душі кожної делегатки, а особливо у душі бездомної, відірваної від грунту і маси емігрантки лишиться другий день Конгресу — „День селянки". Для цього дня варто було перенести усе приниження, варт було переїхати усі кордони і моря.

Те, що ділося в цей день у серці емігранток — тяжко описати. Вже зранку, коли вулицями Станиславова йшла юрба святочно прибраного сільського жіноцтва неймовірне солодке хвилювання охоплювало при одній думці, що ось як виросла свідомість нашого села, яке так довго гальмувало працю одиниць і інтелігенції.

А площа, де відбувалось селянське віче! Хіба можна було спокійно дивитись на це поле, засіяне найяскравішими, найпишнішими квітами. І коли загреміла музика і стрункими рядами в ідеальному порядку рушив навкруги площі похід, наші розшарпані емігрантськими злиднями нерви не витримали і гарячі сльози підступили до горла та покотились з очей. Були це не ті жіночі сльози слабости за які треба соромитися, а були це сльози душі, до яких можна без сорому признатись. У них виливалась і безмежна радість і солодка гордість за наше галицьке селянство і вдячність за працю тих, що довели до таких наслідків! Але були сльози емігранток з Вел. України і гіркими сльозами, сльозами безмежного жалю і болю за тих, що розділені найближчим кордоном, а не морями і океанами не змогли на це величне свято прибути. Поруч зі стрункими рядами святочно прибраних, здорових галицьких селянок, що часом одною рукою вели маленьку рожевощоку донечку, а у другій несли клуночок з припасами їжі на цілий день — виринав у нашій душі образ інший: виснажені, худі постаті наших сестер „відтам", брудне, обшарпане лахміття на колись пишних постатях наших селянок, що славились своєю чепурністю і смаком до краси і естетики; в запалих очах вигасла думка, а на її місці горить одчай та розпука; кістляві, покручені холодом і голодом пальці мічно затиснені у безсилий кулак. Нема поруч них дітей, а як і є, то вони відчужені від матері. Це найдорожче, що має матір, їй відібрано. Десь по світі, холодні, голодні і обшарпані тиняються її діти, яких нераз перед страхом голодної смерти вона сама післала від себе. А ті діти, що коло неї — чи-ж вони її? До краю здеморалізовані, з розвиненими звірячими лише інстинктами діти її є нераз її ворогами, від яких вона криється з своїми почуттями і думками, а не тішиться і милується ними.

Тінь цієї страдниці сестри хмарою закриває ясне сонце, що з такою любовою світить на цей цвітучий майдан. І гіркі сльози, сльози безмежного болю і безсилля допомогти тій нещасній, убогій сестрі крають серце й душу.

Але надія — ця одинока радісна сопутниця нашої поневірки і тут кладе свою ніжну руку на стомлене серце. Ось говорять сестри, ті — що їх лучить з нами одна кров, одна мова, одна віра у краще майбутнє, ті, що тут працюють коло спільного нам діла, над спільними завданнями і слова їх, повні завзяття і глибокої щирости та переконання, втишають біль. А слова селянки, що з палаючими очима говорить про одну святу для нас мету, вливають повну віру, що коли ця частина нашого народу така свідома і міцна, то й для другої настануть ліпші часи. І знову сонце ясно світить і гріє, а душа складає щераз палку присягу тій нещасливій сестрі служити вірно і віддано не зраджуючи її до смерти.

За цей день у серцях емігранток лишиться до сестер галичанок на все життя глибока вдячність.

Ще нераз на конгресі були емігрантки глибоко зворушені, але зворушені радісно. Багато незабутніх моментів понесуть вони у душі своїй по ріжних країнах свого скитальства, і на завжди лишиться у них велика радість, що бодай короткий час вони були разом зі своїм народом і зачерпнули від нього оту живу, невмірущу силу, для якої нема ніяких перепон і кордонів.

Харитя Кононенко.

По тих словах зникла вся, уявлена мною, його гідність.

Він терпів і мовчав не тому, що в нього було „якесь там" почуття гідности, а тому, що він не міг говорити, а може ще тому, що він китаєць, що звик терпіти мовчки.

— Їх було трьох — загуділа юрба, збудившися зі своєї пасивної контемпляції.

— Деж інші! Чому інших нам не показали? Де? Кажи, де вони?!... летіли запити то в бік жовнірів, то в бік вожда піратів, хоч він уже не міг відповісти.

Жовніри швидко засягли йому на шию ту-гу петлю, що здушила йому голос і віддих. На тому шнурі жовніри повели його вздовж вулиць. За кожним опором петля щораз дужче стискала шию і приневолила його йти покірно вперед.

Один раз засудженець звільнив кроку і спробував встромити свою руку між шнур і шию, щоб дозволилоб йому глибше відітхнути, може й кинути ще слово пояснення китайській юрбі, яка все ще ставила ріжні питання. Люті за його „провокаційну" поведінку жовніри потягли за шнур з такою силою, що замість повітря рот пірата наповнився кровю. Він стратив притомність і звалився долів. Юрба гуділа невдоволена, не зі співчуття, а тому, що жовніри не дозволили їй дізнатися про недосказану тайну трьох. По відрі холодної води з баюри, яку вилили на голову зомлілого злочинця, та по кількох сильних штовханцях у живіт, він підвівся з землі та безсило поволікся до місця свого визволення: на площу екзекуцій.

Врешті майже задушеного та напів живого його поставили під мур.

Каламутні, кровю налиті його очі тупо дивилися просто в дула рушниць, які трьох жовнірів спрямувало до його грудей. Четвертий ціляв у рот.

Уявляю собі якою вічністю була для нього ця мінута вичікування, в час якої один жовнір бив у бубон, тріюмф його смерти.

Я не бачила, як він упав, зате бачила це по реакції юрби.

По вистрілі, мов би по громі, всі обличчя роз'яснилися — зникла їх напружена увага та зацікавлення. Це був кінець!

А може і правду казав старий китаєць — подумала я, обертаючись врешті лицем до вмерлого, вже нечулого тіла вожда піратів. Смерть людини це одна секунда, тоді коли її життя це довга низка терпінь.

Щасливі ті, що вміють викрасти в нього кілька хвилин щастя.

•

По екзекуції вожда піратів юрба китайців підійшла до таблиці, де був вивішений його присуд. Це був Кіо, вожд відомої банди піратів, що нападала на каравани. Останнім разом його сміливість перебрала міру.

З двома іншими піратами він напав на каравану з опієм, повбивав членів експедиції, та переодягнувшися в їх костюм сам привіз опій в Юнанфу, де його продав. Цілу ніч трьох піратів забавлялися у веселій компанії, в якою вони пропили всі гроші. Вранці любка вожда піратів видала його. Двох інших спільників втекли, — казав папір на таблиці, хоч хтось з юрби гукнув, що це брехня.

За тамтих двох ця сама китаянка заплатила викуп.

Юрба розійшлася поволі, явно невдоволена.

Наради в Москві.

МОСКВА, 30. 7. ПАТ. Офіціяльний комунікат стверджує, що ком. Літвінов і міністр закордонних справ Естонії Селяма обговорили деякі проблеми міжнародньої політики і взаємини між Естонією та СССР. Мін. Селяма заявив, що Естонія ставиться прихильно до ідеї східного Льокарна, але зголосить свої поправки по одержанні тексту проєкту. Таку саму заяву склав посол Латвії у Москві від свого уряду.

Перед приняттям СССР до Ліґи Націй.

(З листів до Редакції.)

Високоповажаний Пане Редакторе!

Дозвольте через ваш шановчий орган звер- нути увагу всього українського громадянства на таку справу:

Наближається час, коли СССР може по- ставити офіційно свою кандидатуру до Ліґи Націй. Справу цю дебатують уже від кількох місяців по ріжних столицях Европи і тепер може вона прийти нарешті на денний порядок не- далекого річного повного збору Ліґи Націй, що має зібратись незабаром у Женеві.

Під натиском внутрішніх труднощів, що їх переживає тепер СССР, шалено боючись во- єнної грози на Сході та повстання поневоле- них народів, примушена Москва цілковито змінити свою зовнішню політику та стати на ґрунт порозуміння з тими самими „імперіяліс- тичними“, „буржуазними“ державами, яких всіма силами вона поборює. Більш того, СССР хоче бути членом тої самої Ліґи Націй, яку так уперто і систематично дискредитували мос- ковські володарі.

Ми, українці, не можемо байдуже поста- витись до прийняття СССР до Ліґи Націй. Центр У. Н. Р. доручив мені подати у свому часі відповідний протест в його імени, але й усе громадянство наше, не тільки еміґрантів, але й представники Галичини чи Волині, Буко- вини чи Підкарпаття, таксамо як і громадяни Канади чи Злучених Держав, повинні надісла- ти з приводу цього відповідні протести до Ге- нерального Секретаря Ліґи Націй.

Ми не можемо мовчки перейти над фак- том, щоб Москву, яка тримає в тяжкій окупа- ції Україну, прийняли до Ліґи Націй, і цим сан- кціонували ту неправду, що нам її заподіяли.

Ми мусимо разом з іншими поневолени- ми народами домагатись у Женеві, щоб Севіт- ському Союзові поставили ясні умовини для його вступу до Ліґи Націй, а саме, щоб боль- шевики наперед увільнили від своїх військ У- країну та інші окуповані ними землі.

Ми просимо наших вищих церковних дія- чів протестувати в імя християнської моралі проти прийняття СССР до Ліґи Націй.

Ми звертаємось до українських парламен- таристів на всіх землях, де вони істнують, до наукових установ і громадських організацій з горячим закликом: у часі, коли стане з газет офіційно відомо про те, що Совіти по давали свою кандидатуру до Ліґи Націй, негайно ви- слати до Женеви свої протести.

Ми булиб дуже вдячні, колиб копії цих протестів надіслано до наших рук, аби ми мо- гли зробити відповідний підсумок і дати цим протестам якнайширший розголос.

Прийміть, Пане Редакторе, запевнення в цілковитій до вас пошані

Олександер Шульгин.

Париж, 25. липня 1934 року.

Українці на Далекому Сході.

Загальні Збори філії Товариства „Просвіта“.

У неділю 17. червня відбулись в мешканні УНДому в Харбіні чергові Загальні Збори Т-ва „Просвіта“. Можна сміливо сказати, що ці Збо- ри були найбільш чисельні та діловиті за остан- ні 5 років. Сприяло цьому декілька моментів, з яких найголовнішим треба підкреслити ту обста- вину, що Збори були скликані у салі власного національного будинку. За останні роки Т-ву „Просвіта“ доводилось пережити чимало трудно- щів, що звязані були власне з браком свого влас- ного мешкання. Це становище змінилося на ліп- ше. Українська кольонія має свій величавий на- ціональний будинок, яким не може похвалитись ні одна чужоземна кольонія в Харбіні.

Увесь час на Загальних Зборах панував ді- ловий та поважний настрій і свідома своєї від- повідальности дисципліна членів. Головою За- гальних Зборів був п. Михайло Мілько, який енерґійно кермував Зборами, секретарював п. Іван Паславський.

Після прочитання протоколу минулорічних Загальних Зборів зі звітом про діяльність Т-ва „Просвіта“ за 1933 рік виступив Голова Ради п. Петро Марчишин. У своїй доповіді він подрібно зясував додатні й відємні умовини, в яких нахо- дилася „Просвіта“ за цілий рік. Нормальній ді- яльності „Просвіти“ перешкаджали загально- економічна кріза й безробіття більшости членів. Зате в ідеольоґічному відношенні „Просвіта“ ві- діграла за цей час важну для нашого національ- ного відродження ролю. Вона не пішла ідейними манівцями, але навпаки, заняла виразну і тверду українську державницьку позицію, з якої її ста- ралися зіпхнути прихильники „обще-имперской политики“ або національно несвідомі елементи, що намагались накинути свою волю усім укра- їнським місцевим орґанізаціям. Та не дивлячися на важкі умовини життя „Просвіта“ всежтаки працювала й розвивалася. Рада Т-ва влаштува- ла декілька національних і державних свят, ор- ґанізувала недільну школу для українських ді- тей, учнів московських шкіл та курси україно- знавства для дорослих.

Рада „Просвіти“ находилася й працювала весь час в тісному контакті з „Жіночим Гурт- ком“, яким керувала працьовита пані А. Дра- гус. Заходами „Жіночого Гуртка“ зорґанізова- но Різдвяну ялинку для української дітвори, Маланку та ряд членських сходин з реферата- ми на актуальні теми.

Касовий звіт відчитав п. В. Дахнович, який цілий рік з великою посвятою, виконував свої нелегкі тепер обовязки скарбника. Про стан книгозбірні здав звіт п. Іван Паславський, що відмітив велике зацікавлення наших членів тво- рами української літератури. Кількість читаків Просвітянської книгозбірні постійно росте.

Справоздання закінчилися звітом кон- трольної комісії та загальною дискусією звітів. Забирали слово пп. Ф. Богдан, С. Кукуруза, М. Мілько та інші.

Загальні Збори обміркували теж питання боргу Централі „Просвіти“ у Львові. В цій справі Збори доручили новій Раді поробити всі можливі заходи для ліквідації боргу.

Щодо пляну праці на майбутній рік, За- гальні Збори постановили взагалі поширити діяльність „Просвіти“: ширити серед україн- ської людности національно-політичне освідом- лення, збільшити число членів, зактивізувати „Жіночий Гурток“ та заснувати читальні „Про- світи“ в передмістях Харбіну. Щодо культурно- освітньої ділянки, то Збори висловили бажання, щоби нова Рада орґанізувала для українського загалу відповідну кількість популярних викла- дів з дискусіями та влаштувала вечорі, присвя- чені важнішим моментам нашого національного та культурного життя.

У склад нової Ради „Просвіти“ Загальні Збори вибрали: пп. В. Дахновича, О. Петрушен- ка, П. Марчишина, І. Паславського та П. Яхна, а кандидатами: п-ну У. Данильченко й п. В. Павловського. У склад контрольної Комісії вибра- ли: пп. М. Мілька, Г. Шахрая та В. Яхна.

Перед нововибраною Радою лежить широке поле культурної й громадської праці, і треба на- діятися, що нова Рада усвідомить собі всі обстави- ни місцевого життя та зможе розвивати свою ді- яльність.

Вектор.

Вистава української преси.

В місяці жовтні ц. р. в домівці Українського Національного Дому в м. Харбіні буде влашто- вана заходами Редакції „Маньджурського Віст- ника“ перша на Далекому Сході вистава укра- їнської преси.

Вистава буде мати слідуючі відділи: 1) У- країнська сучасна періодика (ґазети та журна- ли, що виходять в Европі, Америці та Азії). 2) Українські видавництва (1933—1934). а) красне письменство). б) наукові видання. в) спеціяльні- фахові. Українська преса в Азії від 1917 р. до наших днів. 4) Преса в чужих мовах, присвячена українській справі. 5) Українські пропаґандні видання. 6) Чужинна періодика, де часто дру- куються інформації про Україну. 7) Українська пресова служба в Харбіні (діяграми, ріжні про- паґандні матеріяли, тощо).

Редакція „Маньджурського Вістника“, по- чинаючи свою роботу в напрямі орґанізації ви- стави, має надію, що всі українські видавниц- тва, в яких частинах вони не находилисьб під- тримають це надзвичайне важне діло, бо україн- ська преса буде в перший раз показана в повно- му своєму розмірі не тільки українському далеко- східному населенню, яке дуже мало знає про по- ложення своєї рідної преси а також зробить до- бру пропаґанду української визвольної ідеї й се- ред чужинців, та населення м. Харбіну, що ле- жить на шляху з Азії до Европи.

Редакція „Маньджурського Вістника“ про- хає всі українські ґазети та журнали передруку- вати це повідомлення, а всі українські видавниц- тва та окремі особи надіслати на виставу свої ви- дання й тим допомогти провести цю виставу з найкращим успіхом.

Всі листування в справі вистави та видан- ня прохаємо надсилати на адресу Редакції: „The Manchurian Herald“ P. O. Box 269. „Via Siberia“ Harbin. Manchu-Ti-Kuo. Asia.

Змова проти прем'єра японського уряду.

Большевицька аґенція ТАСС повідомляє, що японська поліція перевела ревізії в школі „Схід пробуджується“. Після ревізії арештувала чотири особи і деректора школи Окубо. При ре- візії поліція забрала зброю і летючки з покли- ком скинути уряд адмірала Окади. Більшість уч- нів утікла і за ними шукає поліція. Управитель школи Окубо вдержував тісні взаємини з Ніссо Інкус, провідником „Ліґи братерства крови“. Члени тієї „Ліґи“ вбили міністра скарбу Інуя та вдержували тісні звязки з убивниками Інукаї.

—o—

Зміна німецької політики до большевиків.

Французький щоденник „Л'евр“ лише, що після подій у Німеччині до рішаючого голосу прийшла райхсвера і тому німецька закордонна політика зміняється. Ця зміна політики наступи- ла у відношенню до большевиків. І так фон Бю- льов склав візиту большевицькому амбасадорові у Берліні Хінчукові та заявив, що німецький уряд бажає приятельських взаємин з СССР. По- дібну інструкцію вислали німецькому амбаса- дорові та військовому аташе у Москві. Про цю за- яву повідомлено польського посла в Берліні Ліп- ського.

Сенатор Беранже проти східного Льокарна.

ПАРИЖ, 30. 7. ПАТ. „Економічна і фінансо- ва аґенція“ помістила статтю сен. Беранже, про- відника комісії закордонних справ у сенаті. Бе- ранже пише, що договір взаїмної допомоги в те- перішній формі не буде східним Льокарном. Яку забезпеку дає на майбутнє Мемелеві, Литві, Укра- їні та данціґському коридорові і які дає можливо- сти несподівана ревізія кордонів. Скільки дер- жав має тільки один кордон? Часто істнують два або три кордони і тому двосторонній договір обій- має суперечні зобовязання. Східне Льокарно не ґарантувало би кордонів кожної держави, які під- писали би той договір, як це ґарантує договір з Льокарно. Тому не слід посвячувати для оборо- ни кордонів чужих держав безпеки Франції. Не слід теж забувати, що першою засадою в закор- донній політиці є сильна армія, на яку спирать- ся дипльоматія. Тільки під тією умовиною мож- на хапатися кількох договорів. Але найкраще придержуватися одного договору, коли він є добрий.

Заслужена кооперативна установа.

Сороклітній ювилей Українбанку „Віра“ в Перемишлі.

Дня 19. червня ц. р. святкував Українбанк „Віра“ в Перемишлі 40-літній ювилей своєї діяльности. Після богослужения за померших членів „Віри“ мала відбутися академія, однак політична влада заборонила її через жалобу по мін. внутр. справ бл. п. Перацькім. Тому Дирекція перевела з членами Надзірної Ради і присутніми членами основниками „Віри“ святочне засідання під проводом члена-основника „Віри“ о. декана Андрія Борисевича з Дроговва.

Голова, відкриваючи засідання, згадав заслуги перших директорів „Віри“ перед 40 літами, зазначуючи, що вони дали „Вірі“ добру волю, працю, розум і серце, та що завдяки тим прикметам за кільканадцять літ „Віра“ стала вже сильною матеріяльною інституцією, що помагала культурному й економічному розвиткові народу. Провід „Віри“ має ту заслугу, що здобуе для своєї установи довіря Перемищини і краю та обєднав людей доброї волі.

З черги виголосив промову голова Надзірної Ради п. надрадник Роман Дмоховський, в якій м. і. склав поклін тіням незабутньої памяти бл. п. д-ра Теофіля Кормоша, якому Т-во завдячує нинішню свою власну домівку.

Про історію розвою і діяльности „Віри“ за час її 40-літнього істнування виголосив довший реферат член Дирекції д-р Петро Войтович. 19. червня 1894 року розпочала свою діяльність „Віра“ як перша українська кредитова установа не лише на перемиській землі, але взагалі, як перша українська кредитова установа в усій Галичині. Ініціятором заснування „Віри“ був загально званий чоловік ініціятиви і праці перемиський адвокат д-р Теофіль Кормош. За його почином склався з початком 1894 року в Перемишлі комітет основателів зложений з директора української гімназії Григорія Цеглинського, професора гімназії д-ра Миколи Антоневича, катехита жіночої семинарії о. Максима Копка інжиніра Михайла Мартиняя і урядовця Товариства обезп. „Фенікс“ Олександра Лисяка. Комітет скликав конституючі Загальні Збори на день 22. травня 1894, на яких зібралось 39 громадян. Головою тих зборів був дир. Григорій Цеглинський, секретарював д-р Данило Стахура, а як нотар фунґував Савин Будзиновський. Членами першої Дирекції вибрано д-ра Теофіля Кормоша на управл. директора, Івана Хархана на директора контрольора, Олексу Ярему на директора касієра. Як наступники директорів вибрані Йосиф Гаращак, о. Антін Ломницький і о. Омелян Кормош. На ті Збори єдину коротку привітну телеґраму прислав був інж. Нагірний, директор „Нар. Торговлі“ у Львові, — одинісенької тодішньої української економічної установи. Між першими членами „Віри“ був значний відсоток москвофілів, тому й фірма т-ва була „компромісова“: „Общество взаимного кредита „Віра“, Товариство зареєстроване з обмеженою порукою в Перемишлі“. З тої причини також і Надзірна Рада названа у статуті „совітом“...

Тому, що „Віра“ крім заявлених уділів на 3.000 злр. не розпоряджала наразі ніякими фондами, порішено примістити її часово в канцелярії д-ра Кормоша, а потім ще в одній кімнаті т-ва „Бесіда“.

Мета заснування „Віри“ зясована обширніше в першім звіті Дирекції з 31. грудня 1895. буквально ось так: „Вже від давна давалась відчувати пекуча потреба заснування в нашім повіті Повітового Товариства Кредитового, щоби висвободити себе зпід чужої фінансової зависимости, щоби розвиватися економічно, самостійно, а упадаючому під лихвою народови помочи“...

Вже на засіданні „совіта“ і Дирекції дня 13. червня 1894 рішено видрукувати 2.000 примірників статута, щоби можна їх відступити як взірцеві статути до оснування дальших українських кредитових установ. В тім часі Товариство „Віра“, чи її директор д-р Кормош, виготовив теж друки, потрібні для ведення кредитових книг, та видав власним накладом практичний підручник для кредитових товариств. В той спосіб перемиська „Віра“ поклала перший фундамент під українську кредитову кооперацію.

Золотим віком діяльности і розросту „Віри“ можна назвати перших 20 літ її істнування, себто до світової війни в 1914 році. В тих літах виросла вона на першу і найбільшу перемиську фінансову інституцію, зискала загальне довіря, а через те великі ощадностеві льокації і отвертий кредит в Австро-угорськім Банку до висоти 100 тисяч корон.

Перед світовою війною „Віра“ стала власничкою сімох великих камяниць, куплених за поверх 609.000 корон та вартуючих бодай на 25 проц. більше. Хоча такий великий капітал увязнено в нерухомостях, працювало Товариство правильно, бо мало ще достаточний капітал до обороту. Зрештою реальности добре рентувались.

Лихоліття світової війни від серпня 1914 підірвало „Віру“ і спровадило її занепад. Перед облогою Перемишля москалями в осені 1914 року евакуовано Перемишль. До останньої хвилини перед облогою, себто до 19. вересня 1914, „Віра“ урядувала і виплатила платню урядовцям. По звільненні Перемишля від російської облоги вертають члени Управи до Перемишля і „Віра“ продовжує свою діяльність. Мораторія оголошена з вибухом війни позбавила „Віру“ доплизу капіталів, тому біланс за роки 1914 і 1915 був пасивний. З тої самої причини і в чергових 1916—1920 „Віра“, не маючи гроша до обороту, веґетувала лише частинними доходами з реальностей, покриваючи з них платні урядовців. Для придбання оборотового капіталу продано дня 30. жовтня 1918 року комплекс камениць при вул. Словацького за 520.000 корон. Ця продаж була найбільше діймаючою втратою для установи, бож з розвалом Австрії, — в місяць по цій продажі, — гріш почав скоро тратити на вартості і не причинився до оживлення „Віри“. Щойно 13. липня 1921 року відбулись перші повоєнні Загальні Збори. Семилітній біланс був пасивний. Девалюація марки дальше вдарила по установі.

На Загальних Зборах 7. жовтня 1924 року зазначив директор д-р Кормош, що в 30-тому році істнування Товариства Товариство так підупало, що мусіло звільнити всіх урядовців, а з доходів чинншу Товариство всилі оплатити лиш одного урядовця і возного.

В 1924 році після введення злотової валюти порішено на Загальних Зборах 17. грудня 1925 перечислити резервові фонди з уділів і щадничі вкладки до висоти 10 проц. Як виходить зі звіту Дирекції загальний оборот з року 1924 був 9.060 зол. а чистий зиск 5 зол.

Від р. 1924 починає „Віра“ постійно підноситись: її грошевий оборот і доходи рік річно зростають, так, що навіть не зважаючи на господарську скруту в останніх трьох роках „Віра“ стоїть нині на сильних підвалинах і певним кроком наближується до свого передвоєнного розквіту.

Коли увійшов в життя закон про кооперативи з року 1920, „Віра“ примінила свій статут до приписів закону про кооперативи і приняла фірму „Товариство взаїмного кредиту „Віра“, кооператива з обмеженою порукою в Перемишлі“. На останніх Загальних Зборах 17. квітня 1934 „Віра“, примінюючись знову до вказівок нашого Ревізійного Союзу, змінила деякі постанови дотеперішнього статуту та свою фірму на: „Український Кооперативний Банк Віра“, Кооператива з обмеженою відповідальністю в Перемишлі“. Як Українбанк переняла „Віра“ цього року в порозумінні з Окружним Союзом Кооператив в Перемишлі орґанізаційну роботу, провід і контролю над кредитовими кооперативами на терені перемиського Окружного Союзу Кооператив.

Велику і почесну ролю в житті нашого народа відіграла „Віра“. Тисячі осіб українського населення найшли у „Вірі“ порятунок, користаючи з догідного кредиту „Віра“, чи то при сплаті лихварських довгів, чи при закупні кусника землі, чи на інші життєві потреби.

Десятки наших народніх початкуючих уста-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 1. СЕРПНЯ 1934.

о. СТЕПАН КОВАЛІВ 4)

ПРО ДУХІВ.

ЯК ДУХИ ОБЯВЛЯЮТЬСЯ.

Відомости, які духи давали письмом, були дуже ріжнородні. Тексти були в ріжних мовах, іноді для цілого окруження зовсім незрозумілі. Відомости ті обявляють речі зовсім незнані. Є там деякі історії, тривіяльні, змислові, поважні, наукові. Це значить — як думають спіритисти — що поміж духами, які обявляються, одні є добрі, другі злі, інші байдужі. Трапляється навіть, як самі спіритисти признають, що якийсь злий дух може підсунути свої відповіди відповідям духа мудрого і і доброго.

Духи, що часто обявляються, подаються за душі осіб дорогих даному окруженню, присвоюють собі навіть їх почерк, спосіб їх говорення та дають доказ, що є втаємничі у всі найінтимніші подробиці життя тих осіб. Розуміється, що така поведінка духів мусіла зеднати спіритизмові чимало прихильників.

Деколи знов подаються ці духи за душі осіб великої слави. Лишають підписи: Сократа, Цезара, Наполеона, св. Ап. Павла, св. Августина, св. Людовика, а навіть Ісуса з Назарету. Але коли проголошувані ними гадки носять на собі риси осіб славних, за яких себе подають, стільки наглядною є річю, що ці підписи є фальшиві та що під ними скриваються духи злі й розпустні.

Духи добрі, або бодай ті, котрі себе за добрих подають, не предсказують будучности; тому спіритистичні пророцтва майже завсіди показувалися неправдивими і Аллян Кардек, найповажніший зпоміж публіцистів спіритистичних каже, що вони означають інтервенцію духів зводників.

Стиль спіритистичних обявлень буває дуже ріжнородний, ба навіть стверджено, що медій має на нього рішучий вплив

ЗДІБНОСТИ МЕДІІВ.

Здібности медіїв розвиваються через звичку. Виробляються вони в сомнамбулізмі, але найчастіше в стані чування. Згадане досконалення медіюмічних здібностей довершується не без деякого труду, особливо, як духи викликують ефекти фізичні, які вимагають чималого вкладу фізичних сил. Медіюмізм спричинює чимало недогідностей. А. Кардек відраджує особам слабим і ексцентричним давати уживати себе за медій. І справді були випадки, що чимало осіб, внаслідок практик спіритистичних тратили здоровля а навіть змисли.

Інша недогідність та, що медій віддається спровола під владу духів наглядно злих, які радше опановують, ніж покидають медія. Про особи, тим духам віддані, так говорить А. Кардек: „Знаємо особи, які цілими літами були жертвою всяких найсмішніших містифікацій, ворожбитства, а навіть матеріяльного нещастя. Дух показується спершу явно злим, потім брехливим“.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.

Відповіди духів зібрано в одну цілість, щоб утворити якусь систему. З тої системи виймаємо деякі частини, за Кардеком найбільше характеристичні:

„Бог є вічний, незмінний, нематеріяльний, єдиний, всемогучий, найсправедливіший і найліпший. Є Творцем всесвіта. Сумнівне є питання, чи Бог може входити у безпосередні взаємини з людиною через обявлення? Всесвіт складається з матеріяльних істот себто видимих і з духів. Ці останні становлять тут головну частину, втілюються чергово в людські тіла. При смерти душа людини стає мандрівним духом аж до хвилини, коли втілиться знову або на землі, або на однім з тіл всесвіта. Духи втіляються завсіди з тіла розумних істот, ніколи у тіла звірят; а проте дух мусить набрати вже деякої досконалости, заки втілиться в людину.

Ті всілякі втілення духа є завсіди чимраз досконаліші, а скорість цього поступу залежить від добровільних зусиль, які людина підіймає, щоби дійти до досконалости. Нема неба ані пекла, тільки невпинне наближування до добра ідеального, яке чинить душі чимраз щасливіші

Духи розлучені з тілом є сповиті в якесь ніжне тіло з мряковини, яке дозволяє їм входити у звязки з людьми. Поміж цими духами є одні духи добрі, інші — духи злі, звані сатанами.

Моральність духів вищих є зовсім схожа з моральністю спіритуалістичної фільософії: але треба зазначити, що вона взагалі годиться з переконаннями і поглядами сучасних. Згідне з цією моральністю усі религії прославляють того самого Бога.

Нема нічого вищого над пожертву для інших людей. Нерозривність подружжа є законом людським, дуже протилежним законові природи.

Найдосконалышим взором, який Бог дав людині як дороговказ і провідника, є Христос. Тому письма деяких спіритистів є повні висловів запозичених з Євангелія.

(Докінчення буде).

чов найшли у „Вірі“ щедрого доброзія мецената, — який своїми дарами уможливив їм іступування і розвій. З чистих білянсових зисків виплатила „Віра“ за час своєї сороклітньої діяльности на добродійні цілі 26.885 зл. та найменше тричі стільки на народні цілі з біжучих рахунків.

За прикладом і на взорах „Віри“ повстала в околиці Перемишля ціла низка кредитових товариств, яким „Віра“ уможливила розвій своїми підручниками, порадами і значними кредитами (Вишатичі, Судова Вишня, Мостиська, Хирів). В 1906 році льокує „Віра“ 5.000 корон в „Народній Гостинниці“ у Львові, в 1908 році субскрибує в Земельнім Банку у Львові 30 акцій на 12.000 корон, а в році 1912 дає кредит Науковому Товариству ім. Шевченка 20.000 корон.

Золотими буквами записалась „Віра“ в історії міста Перемишля. За ініціятивою директора д-ра Кормоша догідними кредитами „Віри“ вибудовала перемиська громада цілий ряд величавих будівель, збільшуючи наше народне майно та наш стан посідання в Перемишлі.

Також в розвою нинішнього Окружного Союзу Кооператив в Перемишлі відіграла „Віра“ неабияку ролю. М. і. жертвою 60-ти відсотків своїх претенсій до Оружного Союзу Кооператив, „Віра“ врятувала ту установу два роки тому від руїни і дала йому змогу дальшої екзекутиви і повільного постепенного розвою.

І нині несе „Віра“ свою поміч там, де цього вимагає інтерес українського народу, бо в її домівці займає нині безплатно одну кімнату Народня Канцелярія і філія „Просвіти“, та одну кімнату новозаснований цього року наш музей „Стривігор“.

Від першої хвилини істнування „Віри“ держали її провід в своїх руках найвизначніші громадяни Перемишля. Рідкі особові зміни в проводі „Віри“ впродовж 40 літ вказують на заслужене довіря членів тої установи.

Мета назначена основателями „Віри“ все актуальна; до неї змагає і нинішній провід „Віри“, спираючись на набутім досвіді своїх попередників.

На святочнім засіданні відчитано кільканадцять привітів від ріжних установ та чільних церковних і світських діячів з цілого краю.

Спільною фотографією членів ювилейного засідання закінчено свято.

—o—

Болгарія нищить македонських революціонерів.

СОФІЯ. ПАТ. Новий болгарський уряд приступив до основної ліквідації македонських революціонерів. Між військами та революціонерами доходить дуже часто до завзятих боїв, які кінчаться розгромом македонських революціонерів. Влада безпеки відшукала кріївку провідника македонських революціонерів. Відділ поліції зі скорострілами окружив домівку, в якій скривався Михайлов.

Дальший хід подій в Австрії.

ПОХОРОНИ ВБИТИХ ВОЯКІВ.

ВІДЕНЬ, 30. 7. ПАТ. У неділю відбувся у Леобен похорон 7-ох австрійських вояків, які полягли у боях з націонал-соціялістичними повстанцями. Ген. Піхлер виголосив промову і склав на домовинах вояків золоті медалі, які признав їм през. Міклас.

ЖАЛІБНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ.

ВІДЕНЬ, 30. 7. ПАТ. В катедрі св. Степана кардинал Іннітцер відправив заупокійну Службу Божу за канцлера д-ра Енгельберта Дольфуса. На богослуженні були присутні през. Міклас, члени уряду і дипльоматичний корпус.

РИМ, 30. 7. ПАТ. На богослуженні за Дольфуса в церкві австрійської кольонії в Римі був присутний Мусоліні.

ПОВСТАННЯ В КАРИНТІЇ.

ВІДЕНЬ, 30. 7. ПАТ. У чотирьох повітах Каринтії майже ціле населення бореться з повстанцями проти уряду. Число вбитих повстанців невідоме. Боротьба ведеться здовж кордону Югославії. Бої дуже завзяті. Стрільци австрійського війська перелітають на терен Югославії і тому може дійти ще до конфлікту з Югославією.

ЗАВОРУШЕННЯ.

МІНХЕН, 30. 7. ПАТ. У таборах австрійських націонал-соціялістів в околицях Мінхену, на вістку про невдалий переворот в Австрії, дійшло до заворушень. У Мінхені кружляють по вулицях стежі.

ІТАЛІЯ УСПОКОЮЄ.

ЛЬОНДОН, 30. 7. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє з Риму, що міродайні політичні кола оцінюють теперішнє положення в Австрії спокійніше. Кажуть, що уряд є паном ситуації. Італійські війська за кілька днів відкличуть знад австрійського кордону.

ЧОМУ ПРИСКОРИЛИ ДЕРЖАВНИЙ ПЕРЕВОРОТ.

ПАРИЖ, 30. 7. ПАТ. Кореспондент „Парі Соар“ пише, що легіон австрійських націонал-соціялістів приготовлявся перейти австрійський кордон ще в дні 1. березня ц. р. Одначе Мусоліні довідався заздалегідь про підготовку до державного перевороту та негайно інтервеніював у цій справі і до вимаршу не дійшло. На засіданні проводу націонал-соціялістів у червні ц. р. нібито брали участь теж два провідники австрійських націонал-соціялістів Байхт і Фравенфельд. На засіданні в червні ц. р. рішили продовжувати інтензивну терористичну діяльність в Австрії, щоби приневолити канцлера Дольфуса зректися уряду або довести до громадянської війни. Міста Ліндав і Пасав призначено на склади воєнного матеріялу для австрійських націонал-соціялістів. Державний переворот підготовлено найпізніше на вересень ц. р.

Про пляни змовників до найменших подробиць знав австрійський пос. у Римі фон Рінтелен та частина колишніх австрійських генералів. Державний переворот прискорили на основі звітів фон Рінтелена, який повідомив, що Мусоліні і Дольфус підчас стрічі у Річіоні задумують проголосити Австрію догмою европейської політики. Кореспондент запевняє, що найвищі провідники німецьких націоналістів відограли найбільшу ролю в австрійських подіях. Тепер легіон австрійських націонал-соціялістів нібито перенесли з Баварії до Турингії і Східної Прусії. Заява німецького уряду, що Німеччина не має нічого спільного з революцією націонал-соціялістів у Відні, викликала серед членів австрійського легіону велику реакцію. Австрійські націонал-соціялісти заявляють, що їх зрадили.

ЛЬОНДОН, 30. 7. ПАТ. „Таймс“ оголосив таку сензаційну вістку про події в Австрії: В дні, коли вбили канцлера Дольфуса, німецьке інформаційне бюро розіслало до німецької преси комунікат про „повстання народу, який вимірить справедливість урядові Дольфуса“. Комунікат згадував, що уряд Дольфуса повалено. Одночасно висловлював надію, що проти волі великих держав, австрійські німці заключать союз з Німеччиною. „Таймс“ повідомляє, що згаданий комунікат пів години пізніше відкликали і не дозволили його оголосити. „Таймс“ здогадується, що цей комунікат основувався на звітах інспектора австрійських націонал-соціялістів Габіхта, якого вже на другий день канц. Гітлер усунув зі становища інспектора.

—o—

По широкому світі.

— У Берліні представники Німеччини підписали торговельну умову з Францією.

— У місті Мільвокі дійшло до завзятих сутичок між страйкуючими робітниками і поліцією. Один робітник убитий, а 40 ранених.

— У Понте Тіціно перевернулося моторове човно з 20 людьми. Дотепер видобули тіла 5-ох людей.

— Страйк портових робітників у Сан Франціско закінчився у вівторок 31. липня ц. р. в год. 8. рано.

— Большевицький амбасадор у Токіо переслав мін. Гіроґіті відповідь свого уряду на японську пропозицію продати східно-китайську залізницю в Манджурії. Японські політичні кола виявляють, що хоча большевики відкинули японську пропозицію, то всеж таки підуть на нові уступки Японії.

—o—

ЗАВМЕРЛО ЖИТТЯ.

ЛЬОНДОН, 30. 7. ПАТ. Учора вполудне одна з найбільших електрівень у Бетерсен припинила працю на кілька годин з приводу дефекту в моторах. З причини недостачі електричного току завмер рух у полуднево-східній Англії на просторі 13-ох графств, які мають 14 міліонів населення. Поїзди, трамваї, кіна, театри та ціле хатнє життя завмерло на кілька годин.

Не приймають харчових посилок.

Варшавський тижневик „Депеша“ пише, що всі харчеві посилки до Берези Картуської команда табору завертає. Інтернованим передають тільки посилки з білям. Кореспонденція з вязнями недозволена. Був проєкт, щоби інтерновані вживали картки такого змісту: „Я здоровий, маю доволі харчів і добре мені поводиться“. Одначе невідомо, чи влада дозволить вживати ці картки і чи вязні зголилися писати такі картки. Покищо невідомо, щоби рідня інтернованого одержала лист або картку з концентраційного табору. „Депеша“ повідомляє, що після фізичної праці інтерновані переходять військовий [illegible], який має змінити їх спосіб думання.

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

НОВИНКИ

— **Відложення Лугового Свята і посвячення Лугового Городу.** З „Великого Лугу“ дістаємо отсе повідомлення: Тому, що майже кожної днини паде дощ і в краю повені, Лугове Свято у Львові відложене на пізніше. Речинець свята буде оголошений в часописах.

— **До Вп. батьків, яких діти ходять до шкіл „Рідної Школи“ у Львові.** Найбільше видатків мають наші школи у вакаційних місяцях. Учителям треба виплатити платні, як кожного місяця в часі шкільної науки, а крім того треба відчистити та направити шкільні будинки й інвентар, докупити потрібне шкільне приладдя та шкільний інвентар доповнити потрібними річами. Щоби школи не задовжувались безпотрібно, Рада Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи“ у Львові звертається до всіх Вп. Батьків, щоби сповнили свої батьківські та громадянські обовязки супроти шкіл „Рідної Школи“ тоді, коли ті школи якнайбільше потребують. — **Рада Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи“ у Львові.**

— **Для жертв повені.** Львівська лікарська палата звернулась із покликом до всіх лікарів складати жертви на поміч повенянам.

— **Пожежі на Рівієрі.** На франц. Рівієрі горить 15.000 гектарів ліса. Замок „Ебур де Рец“ вартости 5 міл. фр. згорів до тла; згоріло 10 віль, ріжних власників із Ліону. Мешканці мусіли втікати морем. Є багато людських жертв. На підставі приблизних обрахунків досі шкоди доходять до 80 міл. франків.

— **Ріжні вістки.** Німецький міністр праці заборонив видавати закордонні пашпорти якимнебудь кваліфікованим спеціялістам без огляду на їх расову чи релігійну приналежність; причина — великі промисловці жалуються, що виїзд деяких спеціялістів приносить велику шкоду підприємствам. — У Німеччині досі заборонена продажа „Дейлі Експрес“ одної із найбільше поширених газет у світі. — Відома французька артистка Іда Рубінштайн дістала кавалерський хрест почесної легії. — Золотий запас німецького держ. банку зріс за останній тиждень на 2.500.000 марок і дійшов тепер до 74.700.000 мil. — Еспанський воєнний міністр заборонив офіцирам і звичайним воякам бути членами якихнебудь політичних партій, а навіть... читати в касарні часописи. — Президент Рузвельт приїхав на Гавайські острови, де буде ловити риби. — У Тегерані повісили Алі-Асгара, якого називали перським упирем; він убив 28 дітей і пив їх кров; він вірив у стару перську легенду, що хто пе дитячу кров, дістає магічну силу. — Ліверпульський університет дістав 100.000 фунтів шт. на будову нової бібліотеки від Гарольда Когена. — У Фльоренції відсвяткували 600-ліття славної „Кампаніллі“ Джотта. — Великі маневри англійської фльоти починаються 1. серпня і будуть тривати 10 днів. — У Ніцці арештували 13-літнього внука Льва Толстого за спробу крадежі; арештували його вже не вперше.

— **Смертельна недуга Марії Дреслер.** Славна 63-літна фільмова зірка Марія Дреслер тяжко недужа. Вона вже кілька місяців перебуває в одній американській санаторії. Лікарі стратили надію й кожної хвилини ждуть на смерть артистки. Під санаторією вистоює тисячна юрба а жінка президента Рузвельта телефонічно що кілька годин довідується про стан недужої. Є це може найкращий доказ популярности Марії Дреслер, яка в такім поважнім віці належить до найславніших фільмових зірок Америки.

— **Театр загрожує кінові.** Між берлінськими кінами й театрами провадяться переговори в справі узгіднення цін білетів. В останніх часах ціни в театрах були нижчі, аж вкінці власники кін мусіли запротестувати проти цього, бо театр підриває їх інтерес. Тепер справа представляється зовсім інакше, як кілька літ тому: тоді кіна загрожували театрам, а тепер театри загрожують кінам. Причина є така, що акторські гажі можна обтинати, а власники кін є звязані умовами з фільмовими підприємствами.

— **Водні доми.** У Голівулі побудував один італійський архітект цілий ряд т. зв. „водних домів". Будинки мають подвійні шкляні стіни, поміж якими спливає вода. Вода є відповідно огріта або остуджена, чим регулюється внутрішну температуру води, є відповідно забарвлена, що дає незвичайні зорові ефекти. Розуміється, що такі доми відповідно коштують, і на їх будову можуть собі позволити лише найбагатші міліонери.

— **Власник Льондону.** Велика частина Льондону є приватною власністю Принца Вестмінстерського. Один з його предків одружився з одною богатою дівчиною, яка в придане дістала величезні простори підміських піль. Хто міг сподіватися, що з розростом Льондону на пустих полях повстане новий осередок міста й що вартість терену зросте до 25 міліонів фунтів штерлінгів.

— **Чорт хоче долярів.** Мешканка села Богумілув, Маріянна Пехота, дістала від свого сина з Америки 100 долярів. Її сусід Волянковіч постановив видурити від неї гроші. Тому перебравшись за чорта вночі закрався до дому Пехоти та зажадав видачі 100 долярів, які нібито мали походити з нечистого джерела. Перестрашена баба на коцюбі подала „чортові" гроші, який зараз пішов до корчми. Тут почав оповідати про свій „подвиг" і в цей спосіб видав себе в руки поліції, яка занялася спритним ошуканцем.

— **Память професора.** Одному професорові фільософії у Варшаві вирвав злодій на вулиці теку з паперами. Професор негайно зголосився на поліції. Коли комісар запитав, чи пошкодований не пригадує собі вигляду злодія, цей відповів: „Розуміється; він був цілком подібний до Темістокля", і вийшов із комісаріяту. Урядовець тільки рот відчинив, бо ще зі школи запамятав, що Темістокль помер більш 2000 літ тому і не пригадував собі, як він виглядає.

—**Статистика в косметиці.** Ось кілька статистичних дат, винятих з одного фахового журналу про косметичні потреби **американок.** Річно зуживають вони 4000 тон пудру; 52.400 тон крему; 26.000 тон кольонської води; 19.000 тон спеціяльних мил; 6562 тон купелевої соли й вкінці 2375 тон помадок до уст. Пересічно кожна американська жінка видає річно за косметичні засоби 307 долярів, а всі разом 2 міліярди. Ця сума перевищає буджет неодної европейської держави.

—o—

Із судової салі.

ДВОХ ОБВИНУВАЧЕНИХ ПЕРЕД СУДОМ В ЧОРТКОВІ ПІД ЗАМІТОМ ПРИНАЛЕЖНОСТИ ДО ОУН.

В днях 7. та 8. липня ц. р. відбувся в окр. суді в Чорткові перед лавою присяглих суддів процес проти **Володимира Білинського,** б. урядовця „Просвіти", сокільського організатора та **Павла Морського** із Заривинець біля Бучача, арештованих ще 4. лютого ц. р. Акт обвинувачення, що спирався виключно на зізнаннях постерунковых і „добровольнем пшизнаню сен" (обвинувачені просиділи 3 доби в поліційних арештах), але ні на одному конкретному факті закидував їм обом приналежність до ОУН і переховування та кольпортажу нелегальщини, а першому ще й знищення орлів і портретів у вселюдній школі в с. Переволока, буч. пов., в ночі з дня 31. I. на 1. II. ц. р. Обв. Білинський Вол. відкликав свої зізнання перед слідчим суддею, мотивуючи їх зложення на поліції тим, що їх вимушено. До розправи покликано понад 30 свідків. Боронили: Білинського Вол. — **д-р Мих. Росляк,** Морського П. — **д-р Вол. Електорович.** Треба з признанням підчеркнути, що оборона блискучо вивязалася зі свого завдання у найкращому розумінні цього вислову: всі прокураторські тези збивано, зокремаж виказано алібі Білинського Вол. критичної ночі та вияснено обставини серед яких стягано зізнання на поліції. Та присяглі судді, яких прокуратор взивав, щоб думали не лиш судейськими, але й „обивательськими" категоріями, признали Вол. Білинського винним знищення орлів і портретів (11 гол. „так"). Дня 8. VII. в ночі запав присуд: **Вол. Білинський — 2 і пів року вязниці** з вчисленням слідчої (5 міс.). **П. Морський — вільний.**

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

За що ми так терпимо?

Гіркий то хліб українського денникаря. Ніколи нікому не догодить. До кожної статті або новинки кожний (здебільша безплатний) читач має щось докинути, доповнити, спростувати. І то звичайно на писок і то нишком.

„Як ви можете — телефонує один тихий, але страх відважний патріот — писати в такій-то справі так поміркованo, так стримано?... Ви повинні мати завжди таку цивільну відвагу як я: як треба, то я готов віддати за справу навіть життя!"

А на другий день читаємо в сусідській газеті, що той відважний патріот виголосив на ту саму тему ще перед телефонічною розмовою з нами таку смиренько-залякану промову, якби промовляв на могилі людини, що вмерла не в молодому віці та не від кулі, а на старечу неміч. І до того — не забуваймо! — покійний був його щирим другом...

Але з телефоном і достойниками ще пів біди: відложиш або плюнеш у слухальне і спокій. Але листи! Неграмотні листи. Зажартував собі М. Рудницький у фейлетоні про Черче, що сушарня зветься там спліткарнею і що дами оповідають собі там сплітки. Чому дами? Бо більше їх там лікується ніж мужчин, і краще вони це роблять, ніж ми, і всі ми любимо складати на жіноцтво наші власні гріхи. Приходить лист:

Впов. Пане Редакторе!

У статті п. н. „Більша вакаційна подорож" Ви, Пане Редакторе, написали, що в Черчі сушарня називається спліткарнею, де пані займаються сплітками. Як бувша урядничка перебувала я переважно в мужеськім товаристві, тому можу ствердити, що під цим оглядом мужчини перевишають нас на ціле небо! Ви, панове, маєте більше часу на фабрикацію сплїток, для котрих корчми і подібні переповнені Вами інституції саме на це надаються.

Пощо Ви, Пане Редакторе, підглядали і підслухували, що діється в сушарні? Мабуть з нудів, бо в Черчі за мало корчем і т. п. Наш часопис „Жіноча Доля" не виступає ніколи проти слабостей Вашого бородатого полу — а булоб що писати! — а часописи, котрих редакторами виключно мужчини, почуваються до обовязку при кожній нагоді нас понижати. На Вашу думку ми здібні лишень до сплїток! Маєте щастя, що я хвилево перебуваю в Трускавці, інакше порахувалась би з Вами в більше рішучий (а може намацальний) спосіб.

З поважанням **Евгенія В.**
і повний підпис.

Дня 25. липня 1934

Мій товариш прочитав лист, заломив руки, в голос заридав, а опанувавши глибоке зворушення, сказав, що почуває себе погано, взяв відпустку і прощаючись, просив мене на лист відписати.

Не знаю трускавецької адреси, тому відповідаю на цьому місці.

„Високонерозсудна і безсердечна Пані!

Рука мені тремтить, серце в мені бється, як молоточок Нефа, рондове перо вигинається... Ваше імя каже, що Ви **bene nata** а Ваше прізвище скорочую до одної букви.

Ваш лист заступає мені фейлетон. Чи міг би я написати щось дотепнішого та веселішого? У Редакції перечитували Ваш лист кілька разів, наче найкращі дотепи з „Жорен". Урядничка, що перебуває переважно в мужеськім товаристві, мусить мати гумор і з Вашого листа це видно. Це товариство загартувало теж Ваші мязи і тому Ваш лист кінчиться таким сильним Гітлерівським акордом.

Як жаль, що Ви покищо у Трускавці і Ваша погроза залишається тільки погрозою.

В одному пункті тільки з Вами не згоджуюсь: щодо підслухування і підглядання. Це та сама денникарська цікавість, за яку нашу прабабку Еву евакували з раю з її чоловіком і за яку ми досі на світі так мучимось, бородаті, обголені і зовсім голі". **Тиберій Горобець.**

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „ЗАВОЙОВНИКИ" І „ФАНТОМАС".

Дві фільми майже передпотопні. Перша довго та широко зображує карієру трьох поколінь американських банкирів, що не вважаючи на всякі трудноші, як боротьба із бандитами та банкроцтва, зуміли таки добитись до майна і у найкращих хвилинах фінансової скрути кидають усе своє майно для добра батьківщини.

Друга „Фантомас" — це історія одного вбивства в одному замку. Центральна особа — молода жінка має досить бурхливе минуле і довкола себе збирає кількох почитувачів.

Є тут детективи, одна посмертна маска і довге поліційне слідство. Треба добре орієнтуватись в особах, щоб їх не переплутати так це все замотано.

КІНО „ХИМЕРА": „ЗНАЙОМА З ТЕЛЕФОНУ".

Американська весела комедія продукції „Фокса". Історія про моряка, що якнайкраще старається використати свій короткий побут на суші і бідну дівчину, яка не має чим заплатити за нічліг. Є тут кілька непорозумінь, що повними вітрилами прямують до геппі-енду. Фільма має кілька добрих сцен і хоч артисти не належать до слав, варт її оглянути.

—o—

Дивогляди.

СТУДЕНТ ЗАСТУПАЄ КУРКУ

Студент фільософії у франц. університеті у Ґренобль, Равль Арпеш, побився зі своїми товаришами об заклад, що під пахою вигріє куряче яйце. Він штучно підвязав собі яйце під ліву паху і так ходив кілька днів. Одного дня нараз на викладі почули, як щось запищало: це виклювалось писклятко.

ЩО ВАРТА ОДНА МАРКА.

Один збирач марок у Ню-Йорку купив рідку марку „Ґановер". Станув у вікні і приглядався їй із насолодою. У цій хвилині вітер вирвав йому її з рук і заніс її на вулицю. Філятеліст у розпуці побіг за нею і попав під авто; марку зловив, але його відвезли до шпиталю.

—o—

Студентські справи.

ПРО СТУДІЇ У ВИЛЕНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

При університеті Стефана Баторія у Вильні істнують такі виділи: лікарський, гуманістичний, правничий, математично-природничий, рільничий і штук красних. Відділ фармацевтичний від р. 1932 постепенно ліквідується і в ц. р. буде лиш III. курс. Дирекція відділу старається у міністерстві, щоб відділ знову урухомити, одначе рішення в цій справі покищо нема. На випадок позитивного полагоднення справи подамо про це до відома заінтересованим.

Вписи на всі виділи У. С. Б. відбуватимуться при кінці вересня (точних дат покищо нема), зокрема на медицину від 24. 9. до 6. 10. ц. р. З огляду на те, що при вписах обовязують лікарські оглядини, всі кандидати мусять явитись особисто. Оплата за оглядини 4 зол.

До прохань про принятя треба долучити: метрику, свідоцтво матуральне, посвідку лікарських оглядин, військовий документ, свідоцтво моральности, якщо була перерва в науці й інші документи, що їх дістається на місці.

Перед приняттям на медицину обовязує конкурсовий іспит: а) письменний з фізики, б) опрацювання теми з обсягу природничих наук, в) вільний переклад або точний зміст тексту в трьох мовах до вибору. Мови англійська, французька і німецька. Оплата за іспит 30 зол. + 10 зол. кошти маніпуляційні.

Річна оплата на всіх виділах 300 зол. платна у 2-х ратах. Життя у Вильні від 50—80 зол.

Крім університету істнує ще у Вильні: 1. Інститут для дослідів над Східною Европою, 3-літня вища школа (в роді школи політичної), 2. Нижчий Інститут Торговельний і 3. Нижча Школа Технічна.

По ближчі інформації про студії прошу звертатись листовно на адресу: **Kružok Ukrajinškych Studentiw Wilno, skr. poczt 152.**

На відповідь долучити почтову марку.

Заввага: Ферії літні продовжені до 8 жовтня. Члени КУС-у у Вильні, що думають приїхати після 16. 9. нехай висилають залізничі знижки до продовгати.

СПОРТ.

НАКОЛЕСНІ ЗМАГАННЯ У ЛЬВОВІ.

В неділю 29. п. м. зорганізував Накол. Субреферат наколесні змагання на шосі на 10 км. На старті станудо вісім змагунів з таких клюбів: УРСК 5, Чорноморці 2, Тризуб 1. Забракло на старті наколесників з Сокола IV і Сокола III.

Дуже добре представився УРСК наразі чисельно, але при збільшенні тренінгів має вигляди вибитись на найкращу наколесну секцію. Тепер технічну перевагу мають Чорноморці, яких два змагуни (Шутка і Тузяк) завзято боролись на фініші за перше місце. Переміг **Шутка в часі 19:24,8, здобуваючи перше місце;** за ним другий **Тузяк на пів колеса.** 3) Березюк (УРСК), 4) Наконечний (Тризуб), 5) Мартяк, 6) Кістів, 7) Кузьма, 8) Дуфанець (всі з УРСК-у).

У змагунів вражає ще брак змагової амбіції та бажання перемоги до останнього метра. Тому, як бачим, що є на дальшім місці, доїздили до мети у звільненім темпі, без ніякого фінішу. Одначе це браки, що легко дадуться викорінити. Вже на чергових змаганнях найближчої неділі сподіємося поправи. Здобуті місця будуть зачислені до загальної перемоги клюбів. Тому до чергових змагань повинні ставити наколесники з усіх секцій і то якнайчисленіше, щоби здобувати для своєї секції титул переможця на 1935 рік.

МИСТЕЦТВО У. С. С.

Коломия. 22. VII. Пробій (Городенка) — Сокіл 4 : 3 (2 : 1).

Першні мистецькі змагання закінчилися заслуженою перемогою гостей, хоч вислід увесь час стояв під знаком запиту. Найкращою частиною гостей був напад, у Соколі оборона. Гра ввесь час гостра, хоч спека давалась змагунам добре в знаки. Ворота для Пробою добули Яворський 2, Ґам і Сіленький, для Сокола Зощук 2 та Урдьопник.

ПЕРЕМИЩИНА.

Перемишль. 22. VII. Спартак — Сокіл 7 : 0 (2 : 0).

Спартак виграв заслужено у високому відношенні. Сокіл не використав карного. Спартак, скріплений Дутком, представляється зовсім добре! Сокіл слабший у всіх лініях. Одиноком ясною точкою дружини був оборонець Коростіль М. Суддював п. Гук С.

Військо. Вігор — Запорожець (Нижанковичі) 5 : 1 (5 : 1).

Сензаційна перемога сільської дружини над доволі сильним противником. Вігор грав з величезною амбіцією та вміло використав догідніше вітер у першій половині. Суддював п. Красник І.

Перемишль, 29. VII. У. С. К. (Добромиль) — Спартак 2 : 1 (2 : 1).

Гра на доволі високому рівні, повна гарних акцій обох дружин. Зокрема У. С. К. виявив велику дозу жертвенности, амбіції та зовсім доброго технічного опанування. Суддя п. Красник І.

Перемишль. Беркут — Сокіл 5 : 0 (1 : 0).

Нецікаві ті змагання велися ввесь час зі сильною перевагою Беркута. Сокіл безнадійний поза Дужим і Коростілем. Видців мало. Суддя п. Лавецький.

Бушковичі. Степ — У. С. К (Добромиль) 3 : 1 (1 : 0).

У. С. К. програв через стрілову анемію нападу. Степ добув ворота з гарних пробоїв. Суддя п. Гук С.

Табелька мистецтв У. С. С. у Перемишлі.

	змагань	доб. пунктів	стр. п.	відн. вор
1. Степ	8	14	2	30 : 9
2. Беркут	8	12	4	30 : 9
3. Спартак	9	12	6	30 : 11
4. У. С. К.	9	12	6	26 : 16
5. Запорожець	8	7	9	14 : 22
6. Вігор	8	5	11	15 : 36
7. Сокіл	9	4	14	13 : 25

ЯВОРІВЩИНА.

Сокіл (Судова Вишня) — Збруч (Олешиці) 1 : 0 (0 : 0).

Повільне темпо з причини великої спеки. Збруч перемучений півночною їздою.

Змагання: **Хортиця (Любачів) — Сокіл (Яворів)** у Любачеві не відбулися через нездатність грища.

РОГАТИНЩИНА.

Черче. 22. VII. Сокіл — Черчанка 3 : 1 (1 : 1).

Заслужена перемога Сокола, хоч Черчанка поправляється з дня на день. Копунам Черчанки здалосяб прочитати докладно правила гри в копаний мяч та не вводити непотрібного замішання на грищі й поза ним. Суддював п. Скробач.

СТАНИСЛАВІВЩИНА.

Станиславів, 29. VII. У. С. К. — Сокіл (Ямниця) 3 : 2 (2 : 2).

Сокіл заслугував на нерішений вислід. У. С. К. помагав собі до виграної гострою грою. В обох дружинах слабі напади. Ворота для УСК-у добули Камінський, Панаший ті одні зі замішання під воротами, для Сокола Зубяк і Пуйдо (з карного). Суддював п. Клюнь.

СТРИЙЩИНА.

Жидачів, 22. VII. Сокіл — Дністер (Миколаїв, 1 : 1 (1 : 6).

Ввесь час гра жива й фер. Видців дуже мало. Суддя п. Грубський.

Дрогобич. Скала (Стрий) — Сокіл 1 : 1 (1 : 0).

Ворота для Скали здобув Хомщинець з вільного, для Сокола Кобільник І з карного. Суддя п. Труш.

Дрогобич. Скала (Стрий) — Бетар 6 : 1 (2 : 0).

Змагання товариські. Велика перевага Скали, яка показала дуже гарну гру, перевищаючи свого жидівського противника у всіх лініях. Суддював п. Кручковський зі Стрия.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІҐИ.

По недільних змаганнях табеля мистецтв Окружної Ліґи виглядає так:

Клюб	змагань	пунктів	відн. воріт
1) Ресовія	16	22	36 : 16
2) Чорні	14	21	37 : 10
3) Польонія	15	19	34 : 23
4) **Україна**	**15**	**16**	**28 : 27**
5) Погонь І. Б.	14	15	26 : 25
6) Лехія	13	11	21 : 10
7) Гасмонея	9	10	16 : 17
8) II. Сокіл	14	10	13 : 24
9) Огніско	8	5	12 : 28
10) Світезь	15	4	14 : 37

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

Фінальні розгривки за мистецтво А-кляси Львівської Округи (ЛЗОПН) зачнуться 12. серпня і будуть переведені у двох групах: 1) Білий Орел, Яніна (Золочів) і Чувай (Перемишль), 2) Т. Ш. Л. (Львів), Погонь (Стрий) і переможець зі змагань між **Сяном (Перемишль)** і Короною (Самбір). Змагання ці відбудуться 12. п. м. у Львові й українська публика матиме нагоду оглядати гру другої по Україні найсильнішої української дружини в Галичині.

—o—

Дописи.

ПІДГАЙЦІ.

Гостина театру „Заграва". До Підгайців загостив молодий український театр „Заграва" під проводом В. Блавацького. Дав чотири вистави: „Мужчина з минулим", новинку: „Ґетто" (пєса Гаєрманса з жидівського життя), „Тарас Бульба" й інсценізацію Стефаникових творів „Земля". Театр, дарма, що ослаблений браком кількох сил, які перебувають на відпустці, дає вистави на високому мистецькому рівні. Найбільше подобалися В. Блавацький, Паздрій (особливо концертовою грою в „Ґетто") та п-і Істоміна. Вправді театр дав лиш чотири вистави, але й цього було досить, аби він виїхав з Підгайців з дефіцитом. Так мало публики, як на отсих виставах, не було ще ніколи.. Поза двома адвокатськими родинами та кількома молодшими громадянами, які постійно ходили на вистави, не було з місцевої інтелігенції буквально нікого. Особливо прикре враження викликувала остання вистава „Землі", де більшою частиною публики були чужі, які своє „захоплення" виявляли іронічними підсмішками та простацькими вигуками, не розуміючи ні інтенції ні духа інсценізованих творів. Воно й не дивниця. Така вистава як „Земля", призначена головно для українського громадянства, а його на салі було дуже мало, бо в тому часі, коли відбувалась вистава, частина місцевої інтелігенції уладила собі приватну забаву.. Сумно тай годі. (ст.)

Нові книжки й журнали.

СІЧ. Неперіодичний журнал Українського Січового Союзу за кордоном. Прага, 1934 р. 2. ч.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 27. VII. год. 8·30 веч. „Яхт кохання". Театр „8·30".

Середа, 1. VIII. год. 8·30 веч. „Яхт любови". Прощальний виступ театру „8·30."

Театр Ріжнородности.

Нечинний з причини ферій.

Кіна.

АПОЛЬО: „Почвірний любко" (комедія), „Крісс, малайське кохання".

АТЛЯНТИК: „Фантомас", „Завойовники".

ВАНДА: „Блакитна рапсодія".

КАСІНО: „Зорі Бродвею", „Дорога до щастя".

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенґет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Романс Маньки Грешної", ревія „Львів-Монте Карльо".

МІРАЖ: „Дівчина та міліон", „Паприка".

МУЗА: „Вороги подружжя" „Таємний детектив".

ПАН: „Прощання з гріхом", „Люди в готелі".

ПАЛЯС: „Пісенькар Варшави" (Евг. Бодо).

ПАСАЖ: „Любов Жоржети" і ревія „Шампанські вечорі".

СВІТ: „Я був тобі вірний", „Карієра кельнерки".

СОНЦЕ: „Пірати степу" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Король арени" (Кен Мейнард) на осн. Джека Лондона, і ревія Нюйорк-Варшава „Божевільна ніч".

ХИМЕРА: „Незнайома з телефону" (комедія).

УТІХА: „Кохання на приказ" (російська фільма) і ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 31. липня 1934.

Відень (506,8) 17·55 Спів, 20·15 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 19·25 Спів, **Мор. Острава** (259,1) 20·00 Спів, **Прага** (470,2) 12·30 Сальонова орхестра, 21·00 Симф. концерт, **Париж** (1649) 12·00 Легка музика, 20·00 Пісні 18-го століття, **Атльона** (531) 21·15 Спів, **Білгород** (439,8) 20·20, 22·00 Спів, **Любляна** (569,3) 20·00 Концерт квінтету, **Берлін** (356,7) 18·45 Балади (Бронсґест, баритон), 20·45 „Нічліг у Гранаді" оп. Крайцера, **Гайльсберг** (291) 20·45 Пастирські пісні, **Кенігсустергавзен** (1571) 17·45 Сучасна музика, **Кельн** (455,9) 20·45 Макс Реґер, збільшена радіоорхестра, муж. хор, **Ляйпціґ** (382,2) 20·46 „Кабале унд Лібе" траґ. Шілера, **Мінхен** (405,4) 19·05 „Фіґарове весілля" оп. Моцарта, **Будапешт** (549,5) 13·30, 22·10 Циг. музика, 18·30 Концерт, 20·20, 23·10 Лістові твори, **Міляно** (368,6) 20·45 „Польська кров" оп. Недбаля, **Рим** (420,8) 17·15 Легка музика.

Середа, 1. серпня 1934.

Відень (506,8) 18·00 Солісти, 19·45 Легка музика, **Братислава** (298,8) 17·50 Пісні словацьких гуслярів, **Прага** (470,2) 14·00 Спів, 19·40 Швайцарська музика, **Лягті** (1807) 20·00 Пісоньки, **Париж** (1649) 20·45 Симф. концерт, **Атльона** (531) 20·00 Спів, **Берлін** (356,7) 19·20 Нар. пісні, 21·00 Концерт, **Гайльсберг** 21·00 Оп. музика, спів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·25 Фортепян **Штутгарт** (522,6) 17·45 Пісні, 18·25 Молода поезія, 18·45 Неапольські пісні, **Будапешт** (549,5) 17·00 Пісні в супр. гітари, 19·25 Оп. арії, 23·20 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11·30 Муз. всячина, 17·10 Камер. концерт, 21·30 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт сучасної музики.

Львівське радіо.

Вівторок, 31. липня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 11·57 Сигнал часу. 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Легка музика, 13·00 Полудневий денник, 13·05 Для молодших дітей: „Івась у полі серед женців", 13·20 Еспанські пісоньки (гр. пл.), 13·55 З ринку праці, 14·00 Метеорольоґічні вістки, 14·05 Збіжева біржа, театр. репертуар, комунікати, 16·00 Твори Петра Чайковського (гр. пл.), 17·00 Скринька П. К. О., 17·15 Концерт солістів (музика, спів), 18·00 Замостя і Замощина, 18·15 Фортепяновий ресіталь, 18·45 Балачка: „Суходолами й морями", 19·00 Всячина, 19·15 Пісоньки (гр. пл.), 19·50, 19·55 Спортові вістки. 20·00 Вибрані думки, 20·02 Реципації „Леґіонові поезії", 20·12, 21·12 Легкий концерт, 20·50 Вечірній денник, 21·02 Із лікувальних справ, 22·00 Проблема грошової політики, 22·15 Танцова музика.

Середа, 1. серпня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція, 11·57 Сигн. часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Популярна музика з гр. пл., 12·45 Музичні загадки для старших дітей, 13·00 Полудневий денник, 13·05 Концерт музики Фронта, 14·00 Експортові вісти, 14·05 Збіжева біржа, театр. репертуар, комунікат, 16·00 Отворення спортових гор поляків із закордону, 16·20 Популярний концерт, 17·00 Для дітей: „Нові товариші", 17·15 Концерт солістів, 18·00 Книжка та знання, 18·15 Легка музика з гр. пл., 18·45 Про культуру будня, 18·55 Туристичний бюлетен льв. залізн. дирекції, 19·15 Скрипковий ресіталь, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон, 20·12 Спів (Вал. Енджейовська, Иосиф Зубик) у супр. фортепяну, 20·50 Вечірній денник, 21·02 Фейл. „Болехів", 21·12 Концерт творів Людомира Ружицького (музика, спів), 22·00 „Ріжними шляхами" (літературна чвертьгодина). 22·15 Розвязка другого муз. льоґоґрифа.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·27—5·28 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·68, Париж 34·90, Берлін 205·00 1/2, Ціріх 172·67, Амстердам 358·85, Прага 21·98, Міляно 45·43, Нюйорк кабель 5·29 3/4, Нюйорк чеки без трансакцій.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 30. липня п. р. кооперативам платив за:

1 к. десер. масла	2·10 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 1. серпня п. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Глованського 23):

Курята	(пара курят важить не менше як 1·50 кг.) за 1 кг.	0·95 зол.
Кури	I кляса „	0·80 „
„	II „ „	0·60 „

Тенденція дещо сильніша.

За редакцію відповідає Олександер Костик! Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.